

Prof. zw. dr hab. Elżbieta Paczkowska-Łagowska

Książki autorskie:

Psychika i poznanie. Epistemologia Kazimierza Twardowskiego, PWN, Warszawa 1980;

Filozofia nauk humanistycznych w ujęciu Wilhelma Diltheya, Seria: Rozprawy Habilitacyjne - Uniwersytet Jagielloński, Kraków 1981;

Logos życia: filozofia hermeneutyczna w kręgu Wilhelma Diltheya, Seria: Minerva, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2000;

O historyczności człowieka: studia filozoficzne, Seria: Minerva, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2012.

Przekłady z opracowaniem krytycznym:

A. Książki:

Wilhelm Dilthey, *O istocie filozofii i inne pisma*, Seria: Biblioteka Klasyków Filozofii, PWN, Warszawa 1987;

Kazimierz Twardowski, *Autobiografia filozoficzna*, Przegląd Filozoficzny 1992, R. I, nr 1;

Helmuth Plessner, *Władza a natura ludzka: esej o antropologii światopoglądu historycznego*, Seria: Biblioteka Współczesnych Filozofów, PWN, Warszawa 1994;

Golo Mann, *Ludzie myśli, ludzie władzy, historia*, Oficyna Literacka, Kraków 1997;

Wilhelm Dilthey, *Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych*, Seria: Minerva, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2004;

Ernst Cassirer, *Rousseau, Kant, Goethe*, Seria: Minerva, słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2008;

Arnold Gehlen, *Moralność i hipertrofia moralności*, (przekład rozdz. 7,8, 10 – Elżbieta Paczkowska-Łagowska), przekład i opracowanie Rafał Michalski, Jarosław Rolewski, red. naukowa Stanisław Czerniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017;

Arnold Gehlen, *Człowiek: jego natura i stanowisko w świecie*, (przekład rozdz. 44 – Elżbieta Paczkowska-Łagowska), przekład i opracowanie Rafał Michalski, Jarosław Rolewski, red. naukowa Stanisław Czerniak, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017;

Wilhelm Dilthey, *Wiek osiemnasty i świat historyczny*, (z t. 3, Wilhelm Dilthey, *Gesammelte Schriften*, Vandenhoeck&Ruprecht, 1921, 209-268), w: *Rozum, człowiek, historia*, red. Jakub Szczepański, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018, 9-83.

B. Rozprawy klasyków myśli humanistycznej w czasopismach:

Otto Friedrich Bollnow, *Rozum a siły irracjonalne*, Znak, nr 11, 1979, 1188-1205;

Otto Friedrich Bollnow, *Rozważania o bolesności prawdy*, Znak, nr 11, 1979, 1205-1211;

Frithjof Rodi, *Filozofia hermeneutyczna w późnej twórczości Otto Friedricha Bollnowa i jej antropologiczne konsekwencje*, Logos i Ethos, nr 2, 1992, 69-80;

Georg Misch, *Idea filozofii życia w teorii nauk humanistycznych*, Kwartalnik Filozoficzny, T. XXI, Z. 4, 1993, 135-151;

Frithjof Rodi, *O kilku podstawowych pojęciach filozofii nauk humanistycznych*, Studia z filozofii niemieckiej, T. 1, Toruń 1994, 69-96;

Joachim Ritter, *Wielkie miasto*, Kwartalnik Filozoficzny, Z. 4, 1994, 147-160;

Otto Friedrich Bollnow, *Wilhelm Dilthey jako twórca filozofii hermeneutycznej*, Studia z filozofii niemieckiej, T. 1, Toruń 1994, 13-31;

Karl Otto-Apel, *Historia nauki jako problem hermeneutyczny: Dyskusja z hermeneutyką „trzeciego świata” Karla Poppera*, Kwartalnik Filozoficzny, Z. 2, 1995, 241-263;

Joachim Ritter, *Zadanie nauk humanistycznych w społeczeństwie współczesnym*, Studia z filozofii niemieckiej, T. 2, Toruń 1996, 17-43;

Golo Mann, *Bertrand Russell*, Kwartalnik Filozoficzny, Z. 4, 1996, 175-206;

Golo Mann, *Helmuth James von Moltke*, cz.I, Odra, nr 9, 1996, 19-27;

Golo Mann, *Helmuth James von Moltke*, cz. II, Odra, nr 10, 1996, 19-27;

Golo Mann, *Lord Acton*, Transit, Z. 2, 1996, 43-55;

Urs Bitterli, *Golo Mann – historyk i publicysta*, Historyka: studia metodologiczne, T. 29, 1999, 79-87;

Tilman Borsche, *Orientacja na niepewnym polu pojęć*, Principia: pisma koncepcyjne z filozofii i socjologii teoretycznej, T. 35/36, 2003, 23-37;

Ulrich Dierse, *Et ego in utopia: śmierć i nieśmiertelność w krainie szczęśliwości*, Kwartalnik Filozoficzny T. 32, Z. 2, 2004, 125-131;

Arnold Gehlen, *Ekspozycja kilku problemów ducha*, Studia z filozofii niemieckiej, T. 4, Toruń 2004, 43-71;

Helmuth Plessner, *Polonicum Plessnerowskie*, Studia z filozofii niemieckiej, T. 4, Toruń 2004, 267-270;

Gunter Scholz, *Naukowość i zadania humanistyki: refleksje w nawiązaniu do Diltheya*, Kwartalnik Filozoficzny, T. 34, Z. 3, 2006, 159-180;

Golo Mann, *Dziejopisarstwo jako literatura*, Przegląd Polityczny, Nr 99, 2010, 86-97;

Gunter Scholz, *Postmodernistyczny atak na hermeneutykę*, Kwartalnik Filozoficzny, T. 44, Z. 1, 2016, 171-187;

Redakcja czasopism naukowych:

„*Reports on Philosophy*”, Polish Scientific Publishers: Cracow-Warsaw (1977-2004) – jako Redaktor Naczelny od nr 10 (1986) pisma.

Artykuły w czasopismach i monografiach zbiorowych:

Otto Friedrich Bollnow – filozof zaufania do świata, Znak, nr 11, 1979, 1179-1188;

Dilthey i utrata wiary w rozum?, Studia Filozoficzne, nr 5/6, 1983;

Wilhelma Diltheya filozofia życia a irracjonalizm, w: *Jak filozofować? Studia z metodologii filozofii*, zebrał i oprac. J. Perzanowski, PWN, Warszawa 1989;

Filozofia jako hermeneutyka życia, w: *Estetyka i hermeneutyka. Materiały XVI Ogólnopolskiego Seminarium Estetycznego*, pod red. F. Chmielowskiego, Uniwersytet Jagielloński, Kraków 1990;

Hermeneutyka – metoda czy filozofia? Gadamer w sporze z Diltheyem, w: *Analiza i interpretacja dzieła muzycznego*, Akademia Muzyczna, Kraków 1990;

Hermeneutyczna filozofia poznania i jej antropologiczne konsekwencje, Logos i Ethos, nr 2, 1992, 55-68;

Życie a pojęcie. Logika „mowy ewokującej” u Georga Mischa, Kwartalnik Filozoficzny, T. XXI, Z. 3, 1993;

Bollnow – szkic do portretu, Studia z filozofii niemieckiej, T. 1, Toruń 1994, 33-40;

Joachim Ritter. Szkic sylwetki intelektualnej, Kwartalnik Filozoficzny 1994, Z. 4, 113-120;

Otto Friedrich Bollnow. *Das Wesen der Stimmungen*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 1, PWN, Warszawa 1994, 21-nn.;

Wilhelm Dilthey. *Der Aufbau der Geschichtlichen Welt in den Geisteswissenschaften*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 1, PWN, Warszawa 1994, 43-nn.;

Helmuth Plessner (1892-1985). *Die Stufen des Organischen und der Mensch. Einleitung in die Philosophische Anthropologie; Macht und Menschliche Natur. Ein Versuch zur Anthropologie der Geschichtlichen Weltansicht*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 2, PWN, Warszawa 1994, 384-398;

Der Mensch als Macht: Helmuth Plessners Anthropologie der geschichtlichen Erfahrung, Reports on Philosophy, nr 15, 1995, 59-75;

Heinrich Rickert (1863-1936). *Die Philosophie des Lebens. Darstellung und Kritik der Philosophischen Modeströmungen unserer Zeit*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 3, PWN, Warszawa 1995, 363-367;

Georg Misch (1878-1965). *Lebensphilosophie und Phänomenologie. Eine Auseinandersetzung der Diltheyschen Richtung mit Heidegger und Husserl*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 3, PWN, Warszawa 1995, 286-296;

Roman Ingarden a krytyka fenomenologii z pozycji filozofii życia, w: *Roman Ingarden a filozofia naszego czasu*, red. A. Węgrzecki, Kraków 1995;

Arnold Gehlen (1904-1976). *Der Mensch*, w: *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*, pod red. Barbary Skargi, przy współpracy Stanisława Borzyma, Haliny Floryńskiej-Lalewicz, T. 5, PWN, Warszawa 1997, 163-173;

Wilhelm Diltheys Lebensphilosophie und der Irrationalismus: dargestellt am Beispiel seiner Theorie der Lebenskategorien, Reports on Philosophy, nr 16/17, 1997, 11-23;

Golo Mann i filozofowie, Historyka: studia metodologiczne, T. 29, 1999, 89-102;

Doświadczenie egzystencjalne w perspektywie metafizycznej (recenzja), Kwartalnik Filozoficzny, Z. 1, 1999, 196-204;

„Psychologiczna scholastyka” i „prawdziwy człowiek”. Wilhelm Dilthey na temat szkoły Franciszka Brentany, w: *Księga Pamiątkowa: filozofia i logika. W stronę Jana Woleńskiego*, Wydawnictwo Aureus, Kraków 2000;

Zadanie antropologii filozoficznej wobec nowych zagrożeń. Nota na temat szkicu Plessnera, Studia z filozofii niemieckiej, T. 4, Toruń 2004, 39-42;

Działanie a rozumienie. Arnold Gehlen przeciwko Wilhelmowi Diltheyowi w „sprawie ducha”. Komentarz do tekstu A. Gehlena „Ekspozycja kilku problemów ducha”, Studia z filozofii niemieckiej, T. 4, Toruń 2004, 73-82;

Człowiek jako istota dziejowa. O wątkach Diltheyowskich we „Władzy i naturze ludzkiej” Helmutha Plessnera, Studia z filozofii niemieckiej, T. 4, Toruń 2004, 221-238;

Myśliciel w ogrodzie sztuki i historii (recenzja), Znak, nr 9, 2005, 167-174;

Natura ludzka a historia. Refleksje w nawiązaniu do pism antropologicznych Immanuela Kanta, w: *Wyjaśniać i rozumieć. Księga dedykowana Profesorowi Zbigniewowi Kuderowiczowi*, pod red. M. Kowalskiej, R. Poczobuta, B. Kuźniarza, Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2006, 187-206;

Człowiek epoki technicznej. Rozpoznania Arnolda Gehlena, w: *Kondycja człowieka współczesnego*, red. Cz. Piecuch, Universitas, Kraków 2006, 229-248;

Historyczność człowieka w antropologii fundamentalnej Michaela Landmanna, Kwartalnik Filozoficzny, T. XXXIX, Z. 1, 2011, 25-49;

Człowiek w myśleniu historycznym Wilhelma Diltheya, w: *Osobowość. Osoba. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesor Alinie Gałdowej*, red. A. Tokarz, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011, 17-30;

Życie. Egzystencja. Dziejowość: Otto F. Bollnow w dyskusji z Karlem Jaspersem, w: *Karl Jaspers: w kręgu wielkich myślicieli współczesności*, red. Cz. Piecuch, Universitas, Kraków 2015, 179-195;

O otwartości istoty człowieka i jej konsekwencjach dla uprawiania antropologii filozoficznej: z rozważań O.F. Bollnowa, w: *Spory o naturę człowieka: J. Tischnerowi w 15. rocznicę śmierci*, red. J. Jagiełło, Jedność, Kielce 2015, 245-263;

Człowieczeństwo: jego natura, kryzys i próby ratowania w naszym czasie. Z badań Otto F. Bollnowa, w: *Karl Jaspers: filozof – świadek czasu*, red. Cz. Piecuch, Universitas, Kraków 2016, 17-30;

Struktura osobowości a proces cywilizacji: nota na temat historyczności człowieka w rozważaniach N. Eliasa, Ruch Filozoficzny, T. 73, 2017, 25-41;

Wilhelm Dilthey i historyczne oświecenie. Glossa do rozprawy „Wiek osiemnasty i świat historyczny”, w: *Rozum, człowiek, historia*, red. J. Szczepański, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018, 85-103.